

Data & inzichten 2023

team Seksuele Gezondheid

Hart voor Brabant

Voorwoord

Terugkijken om te leren. In het jaarverslag 2023 maken we opnieuw de balans op van de inzet van het team Seksuele Gezondheid. Wie zagen we op ons spreekuur? Wat deden we om contact te leggen met moeilijk bereikbare doelgroepen? En welke cijfers en ontwikkelingen constateerden we?

De soa-zorg van de GGD is aanvullend op de zorgverlening door huisartsen. Team Seksuele Gezondheid richt zich op specifieke (hoogrisico en/of kwetsbare) doelgroepen. We zetten ons in om jongeren en kwetsbare groepen te informeren over hoe zij verstandig kunnen omgaan met soa-risico's.

Seksualiteit hoort bij een gezonde leefstijl. Open het gesprek kunnen voeren over seksualiteit, eigen regie en keuzevrijheid bij seks is daarom één van de speerpunten van ons team. Dit doen we in direct contact met cliënten en in samenwerking met onze netwerkpartners. Hiermee maken we samen gezond gewoon.

Door inzicht in de resultaten van onze werkzaamheden kunnen we gericht onze activiteiten op het gebied van preventie en voorlichting verder optimaliseren. In deze terugblik verzamelden we de belangrijkste data en inzichten over 2023.

Inhoudsopgave

Over team Seksuele Gezondheid	3
Speerpunten team Seksuele Gezondheid	4
Consulten 2023	5
Doelgroepen 2023	6
Vindpercentage meest voorkomende soa's per doelgroep	8
Aantal soa's 2023	10
Sense - doelgroep jongeren	19
PrEP	20
Wat doen we nog meer?	21
Disclaimer en colofon	25

Over team Seksuele Gezondheid

Het team Seksuele Gezondheid van GGD Hart voor Brabant staat voor positieve seksuele gezondheid voor iedereen. We geven voorlichting, hulp en advies over verschillende onderwerpen op het gebied van seksualiteit. We zijn er voor inwoners van de gemeenten in de regio GGD Hart voor Brabant en richten ons op specifieke doelgroepen.

Gezonde relaties en seksualiteit horen bij een gezonde leefstijl. Het team Seksuele Gezondheid draagt hieraan bij. Dat doen we door het bespreekbaar maken van seksualiteit, anticonceptie en soa-preventie. En door laagdrempelig intermediairs en kwetsbare groepen te adviseren.

Diensten

Het team Seksuele Gezondheid biedt:

- ▶ Soa-testen voor inwoners die klachten hebben, veel risico hebben gelopen of een soa-waarschuwing hebben ontvangen.
- ▶ Behandeling van soa's.
- ▶ Keuzehulpgesprekken bij een onbedoelde zwangerschap. Het team is bovendien actief binnen het [programma Nu Niet Zwanger](#).
- ▶ Speciale Sense-sprekuren voor jongeren onder de 25 jaar. We beantwoorden vragen van jongeren over anticonceptie, liefde en relaties, soa's, zwangerschap en diversiteit.

- ▶ Ondersteuning van professionals bij het bespreekbaar maken van seksualiteit. Daarvoor bieden we externe partners bijvoorbeeld train-de-trainer workshops. Huisartsen en specialisten kunnen het team Seksuele Gezondheid consulteren met vragen rond seksuele gezondheid.

Kenniscentrum

Het team Seksuele Gezondheid van de GGD is ook een kenniscentrum voor seksualiteit en soa's. Dit laten we met veel plezier en enthousiasme zien in onze regio. Waar het kan, werken we samen met en verwijzen we door naar reguliere zorg zoals de huisarts of een private aanbieder.

Speerpunten team Seksuele Gezondheid

Deze speerpunten zijn van belang voor onze dienstverlening:

- ▶ **We werken datagericht.** Daarmee krijgen we inzicht in ons werk en onze resultaten. Dat vormt de basis voor de keuzes die we als team Seksuele Gezondheid maken.
- ▶ **Juiste doelgroepen op het spreekuur.** We zetten ons in om hoogrisicogroepen voor het oplopen van een soa daadwerkelijk te zien op onze spreekuren. Dit doen wij door het uitvoeren van een strakke triage voor mensen die klachten hebben en/of gewaarschuwd zijn voor een soa. Dat betekent dat we strikt zijn in het beoordelen van de urgentie van de hulpvraag, de wijze waarop de hulpvraag het beste kan worden beantwoord en door wie. Aanvullend hierop zetten we extra in op het bereiken van specifieke doelgroepen. Denk hierbij aan jongeren, sekswerkers, mensen met een migratie-achtergrond en dak- en thuislozen. Waar blijkt dat we sommige groepen te weinig in beeld hebben, gaan wij naar deze doelgroepen toe of werken we samen met intermediairs die werken met deze groepen. Het team biedt bovendien spreekuren voor deze specifieke doelgroepen.
- ▶ **Differentiatie in dienstverlening voor hoog-, midden- en laagrisicogroepen.** We kijken zorgvuldig welke dienstverlening voor welke groepen passend is. Dat doen we ook op basis van data die inzicht geven in onze doelgroepen en dienstverlening. We onderzoeken hierbij ook de mogelijkheden die e-health biedt.
- ▶ **Stimuleren van bewustwording.** Het team Seksuele Gezondheid zet zich in om het onderwerp seksuele gezondheid op de kaart te zetten, binnen het brede kader van publieke gezondheid. Wij investeren hiervoor in samenwerking met andere disciplines binnen de publieke gezondheidszorg en met onze netwerkpartners.

Consulten 2023

Cliënten kunnen dagelijks telefonisch of online bij team Seksuele Gezondheid terecht om een afspraak te maken.

Er is een daling in het aantal consulten in 2023 ten opzichte van 2022 (respectievelijk 6.962 en 7.873). Deze afname is te verklaren door een tijdelijk verminderde personele bezetting van het team in 2023.

Consulten in 2023

5.682 soa consulten
306 Sense consulten

5.429 telefonische vragen

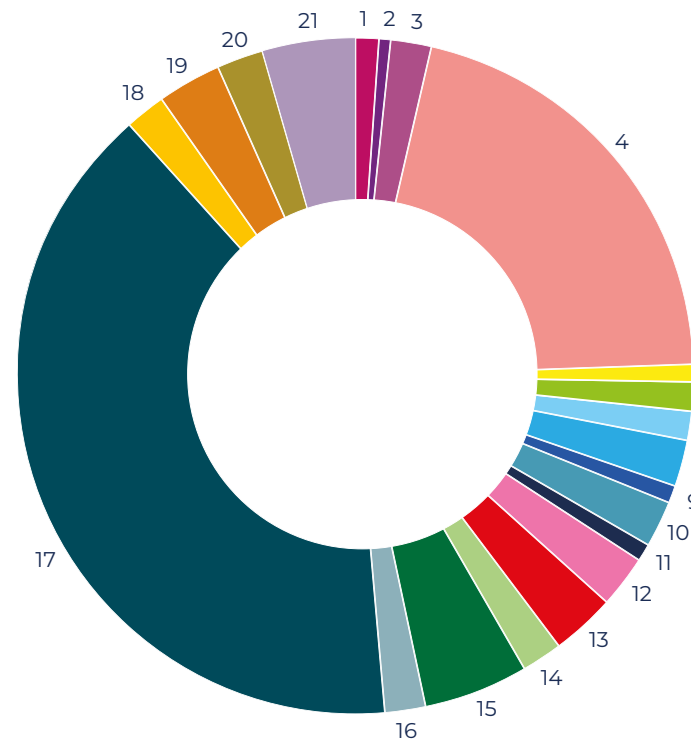
Dit is het aantal telefoontjes dat het team kreeg tijdens de triage op werkdagen van 9.00 – 12.00 uur.

974 PrEP consulten,
waarvan **22** start en **952** follow-up

PrEP is een medicijn (tabletten) om een besmetting met hiv te voorkomen.

Aantal uitgevoerde consulten per woongemeente

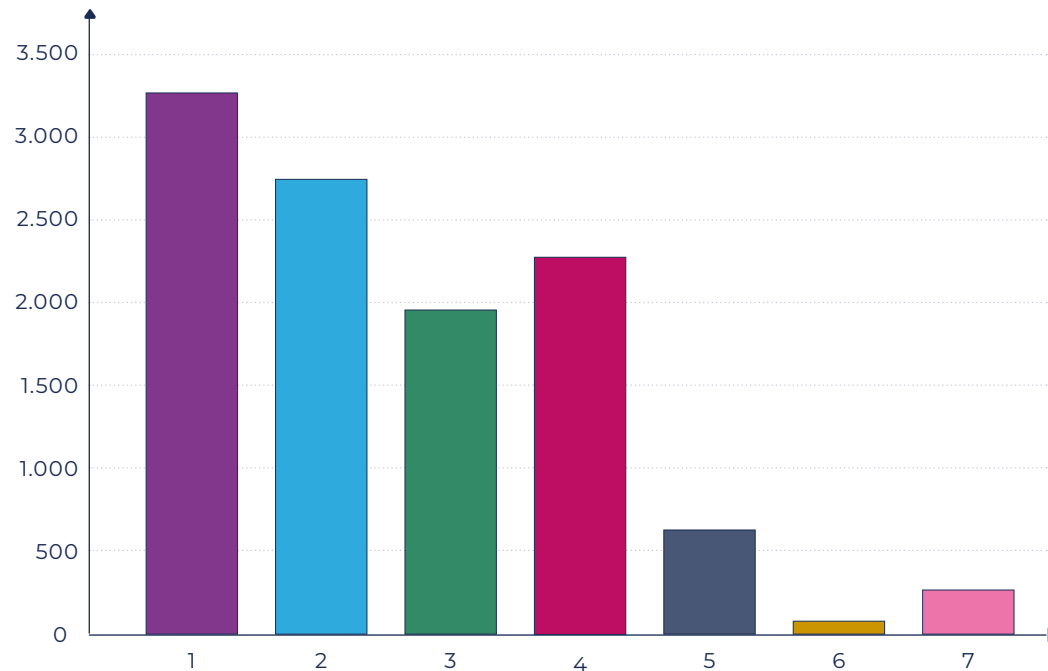

Gemeente	2023
1 Bernheze	96
2 Boekel	38
3 Boxtel	129
4 's-Hertogenbosch	1.444
5 Dongen	70
6 Gilze en Rijen	84
7 Goirle	98
8 Heusden	157
9 Hilvarenbeek	65
10 Land van Cuijk	145
11 Loon op Zand	72
12 Maashorst	164
13 Meierijstad	216
14 Oisterwijk	124
15 Oss	361
16 Sint-Michielsgestel	129
17 Tilburg	2.777
18 Vught	127
19 Waalwijk	209
20 Onbekend	155
21 Buiten regio	302

Doelgroepen 2023

Met deze cijfers geven we inzicht in de doelgroepen die onze spreekuren bezochten.

Overzicht van consulten per doelgroep die ons spreekuur bezochten

Doelgroep	2023
1 Jongeren < 25 jaar	3.259
2 Mannen die (ook) seks hebben met mannen (MSM) (waarvan < 25 jaar: 443)	2.742
3 Mensen met klachten	1.994
4 Gewaarschuwd (door een sekspartner met een soa)	2.309
5 Klachten én gewaarschuwd	648
6 Slachtoffers van seksueel geweld	42
7 Sekswerkers	233

Toelichting:

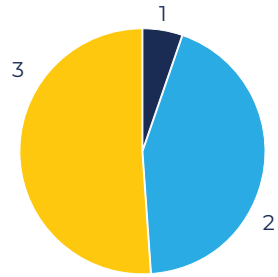
Migranten (en partners van migranten) hebben onze bijzondere aandacht vanuit hun (mogelijke) kwetsbare maatschappelijke positie of (mogelijke) herkomst uit soa-endemisch gebied. Zij worden echter in deze cijfers niet apart weergegeven.

Vervolg: Doelgroepen 2023

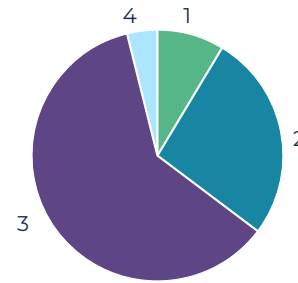
Leeftijd van de cliënten die onze spreekuren bezochten

De oudste cliënt was 81 jaar en de jongste 14 jaar.

Cliënten per leeftijd	2023
1 Tot 20 jaar	352
2 20 t/m 24 jaar	2.907
3 25 jaar en ouder	3.397

Opleidingsniveau van de cliënten die onze spreekuren bezochten

Opleidingsniveau	2023
1 Praktisch opgeleid	577
2 Middelbaar opgeleid	1.783
3 Theoretisch opgeleid	4.036
4 Anders / onbekend	244

Toelichting:

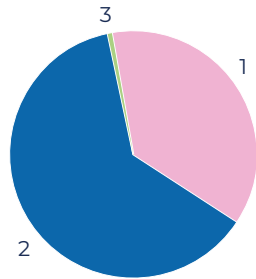
We hanteren bij deze cijfers de CBS definitie:

Praktisch: geen, basisonderwijs, lbo, mavo, vmbo, mbo-1

Middelbaar: mbo-2/3/4, havo, vwo

Theoretisch: hbo, wo, doctoraal

Verdeling man/vrouw van de cliënten die onze spreekuren bezochten

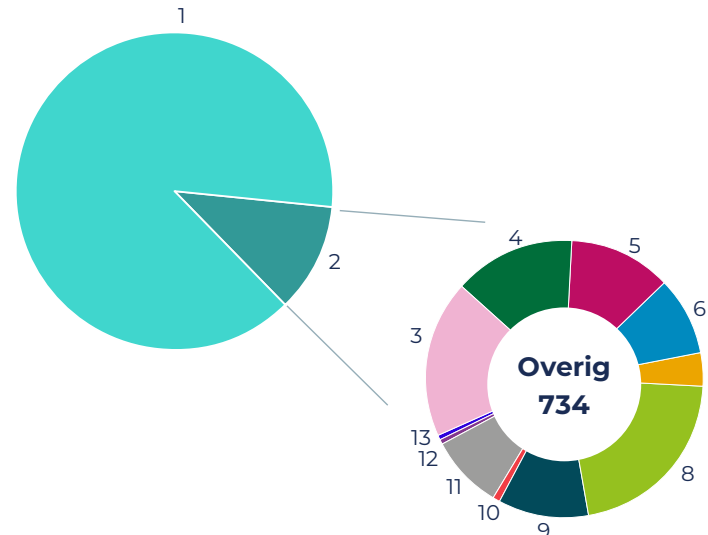

Indeling gender	2023
1 Vrouw	2.474
2 Man	4.159
3 Transgender	23

Toelichting:

Onder het aantal consulten transgender personen zijn ook consulten met de non-binaire personen opgenomen. In de toekomst wordt mogelijk een andere term gebruikt.

Herkomst van de cliënten die onze spreekuren bezochten

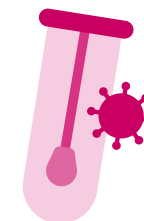
Geboorteland	2023
1 Nederland	5.922
2 Overig:	734
3 Azië	135
4 Noord/West/Midden-Europa	104
5 Zuid-Europa (incl. Turkije)	89
6 Nederlandse Antillen	67
7 Suriname	28
8 Oost-Europa	158
9 Midden/Zuid-Amerika	77
10 Noord-Amerika	6
11 Afrika	63
12 Oceanië	3
13 Onbekend	4

Vindpercentage meest voorkomende soa's per doelgroep

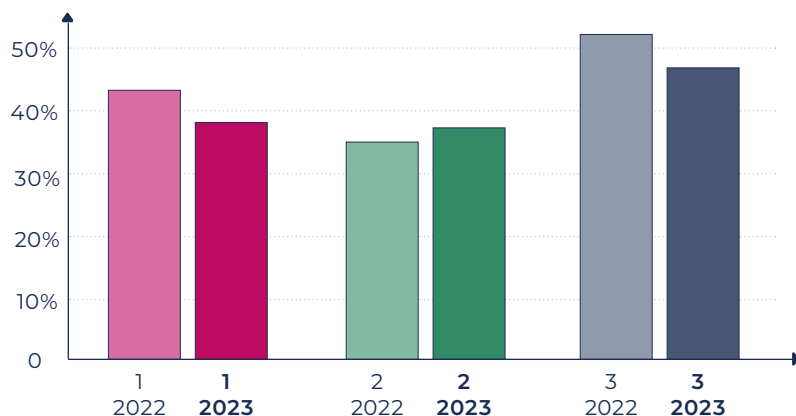
Het team Seksuele Gezondheid biedt spreekuren voor mensen met klachten en mensen die gewaarschuwd zijn voor een soa. Op werkdagen vindt telefonisch de triage plaats om zo de juiste mensen te zien op het spreekuur.

Sinds 2022 kiezen we ervoor om het vindpercentage te relateren aan de meest voorkomende soa's: de 'big five'. Zo zijn onze regionale vindpercentages beter vergelijkbaar met de landelijke vindpercentages.

- ▶ Het totale soa vindpercentage was **28% in 2023** (in 2022 was dit 26%).
- ▶ Net als in 2022 is het totale vindpercentage het **grootst in de leeftijdscategorie 15 t/m 19**, namelijk **35%** (in 2022 was dit 39%).
- ▶ Het vindpercentage is het **hoogst bij middelbaar opgeleide cliënten**. Dit is vergelijkbaar met 2022.
- ▶ Het vindpercentage onder **sekswerkers is 18%** (233 getest).

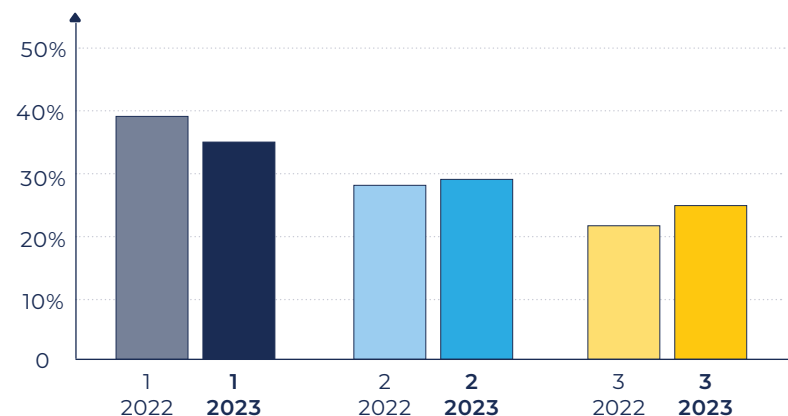

Vindpercentage op basis van klachten

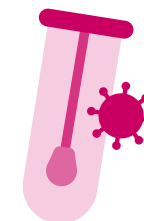
Doelgroep	Vindpercentage 2022	Vindpercentage 2023
1 Gewaarschuwden	43% (2.078 getest)	38% (2.309 getest)
2 Mensen met klachten	35% (2.418 getest)	37% (1.991 getest)
3 Gewaarschuwden met klachten	52% (743 getest)	47% (648 getest)

Vindpercentage op basis van leeftijd

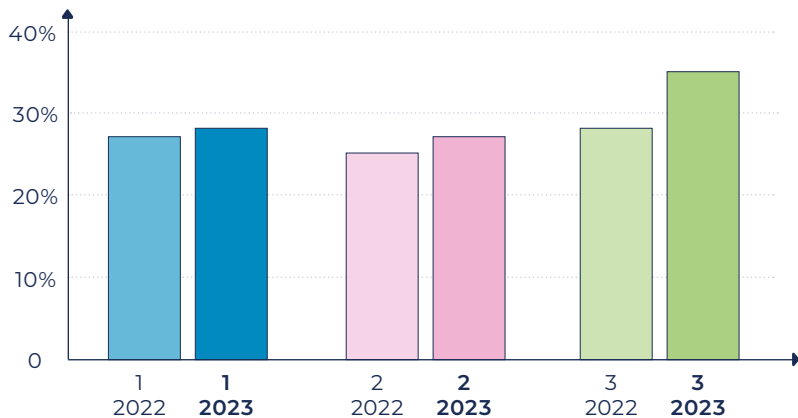

Doelgroep	Vindpercentage 2022	Vindpercentage 2023
1 15 t/m 19 jaar	39% (500 getest)	35% (348 getest)
2 20 t/m 24 jaar	28% (3.617 getest)	29% (2.906 getest)
3 25 jaar en ouder	22% (3.375 getest)	25% (3.394 getest)

Vervolg: Vindpercentage meest voorkomende soa's per doelgroep

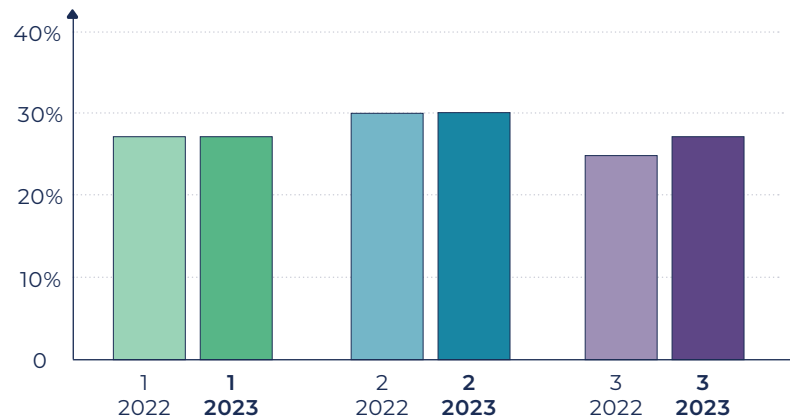

Vindpercentage op basis van gender

Doelgroep	Vindpercentage 2022	Vindpercentage 2023
1 Man	27% (4.242 getest)	28% (4.155 getest)
2 Vrouw	25% (3.225 getest)	27% (2.473 getest)
3 Transgender	28% (25 getest)	35% (23 getest)

Vindpercentage op basis van opleidingsniveau

Doelgroep	Vindpercentage 2022	Vindpercentage 2023
1 Praktisch opgeleid	27% (600 getest)	27% (576 getest)
2 Middelbaar opgeleid	30% (2.021 getest)	30% (1.781 getest)
3 Theoretisch opgeleid	25% (4.596 getest)	27% (4.034 getest)

Toelichting:

Van 244 mensen was het opleidingsniveau niet bekend.

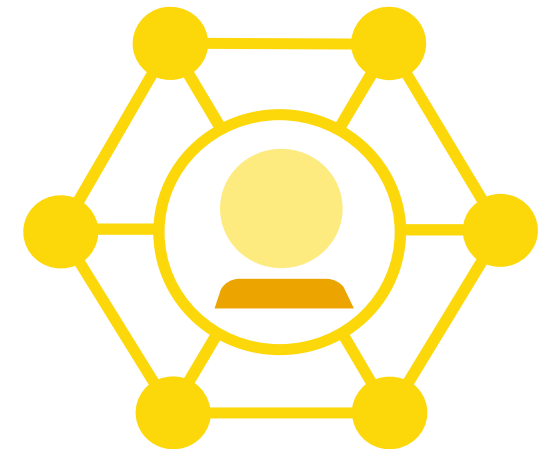
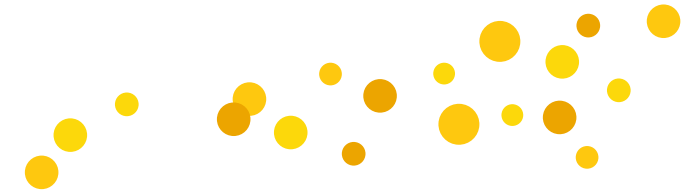
Aantal soa's 2023

Welke soa's komen in 2023 het meest voor? De meest gestelde diagnose op onze soa-sprekuren was ook in 2023 weer chlamydia. Daarnaast zagen we in 2022 een opvallende stijging van het aantal gonorroe infecties bij heteromannen onder de 25 jaar en bij vrouwen. Deze stijging heeft zich ook in 2023 voortgezet.

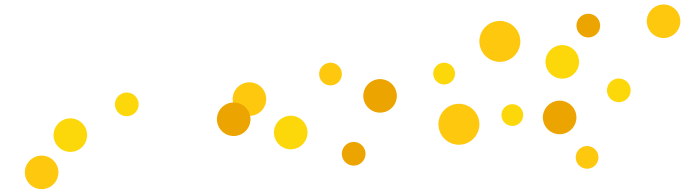
Toelichting: LGV is een ernstige vorm van chlamydia.

Chlamydia

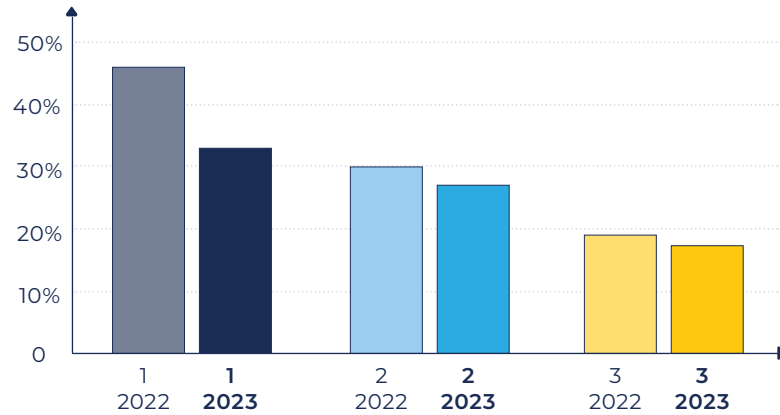
- ▶ **Diagnoses: 1.319.**
- ▶ **Vindpercentage is 20%.** Dit is gedaald ten opzichte van 2022. Toen was het vindpercentage 22%.
- ▶ **Chlamydia wordt het meest gevonden onder jongeren onder de 25 jaar, en dan met name de groep onder de 20 jaar (31%, 348 getest).** Bij jongeren tussen de 20 t/m 24 jaar test 24% positief op chlamydia (2.901 getest).
- ▶ **Voor beide leeftijdsgroepen is het percentage het hoogst bij de heteromannen.** Voor de leeftijdsgroep 15 t/m 19 jaar test 33% van de heteromannen positief (89 getest). Dit is sterk gedaald ten opzichte van 2022 (46%, 112 getest). Voor de leeftijdsgroep 20 t/m 24 was het vindpercentage onder de heteromannen 27% (896 getest).
- ▶ **Ook bij vrouwen is er een verschil in vindpercentage per leeftijdsgroep gevonden.** Hoe jonger de leeftijd, hoe hoger het vindpercentage. Dit was ook in 2022 zo.
- ▶ **Het vindpercentage onder mannen die (ook) seks hebben met mannen (MSM) is lager dan bij heteromannen.** In tegenstelling tot bij de heteromannen wordt er bij de MSM in 2023 geen verschil gevonden in vindpercentage per leeftijdsgroep. Dit was in 2022 wel het geval. Vooral voor de groep 15 t/m 19 en 20 t/m 24 is in 2023 het vindpercentage gedaald, waardoor er geen verschil meer is gevonden in leeftijd.
- ▶ **Verder zien we dat chlamydia onder heteromannen het meest wordt gevonden onder de praktisch en middelbaar opgeleide cliënten.** Net als in 2022.

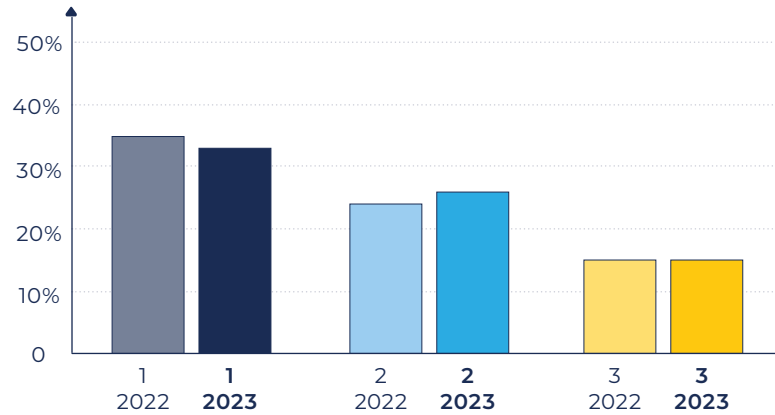
Vervolg: Chlamydia

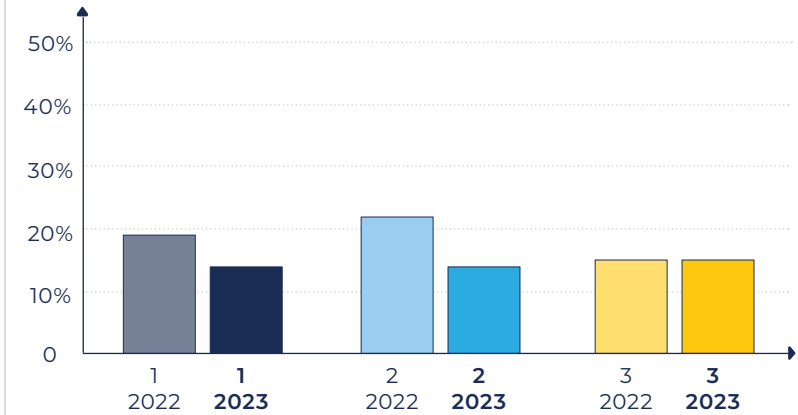
Vindpercentage bij heteromannen per leeftijd

Vindpercentage bij vrouwen per leeftijd

Vindpercentage bij MSM per leeftijd

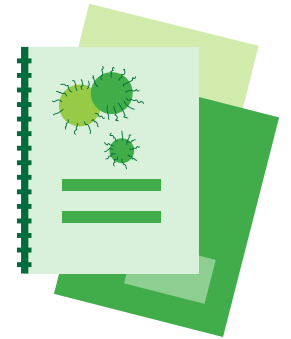
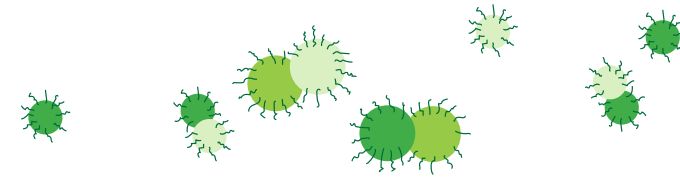

Doelgroep	Vindpercentage 2022	Vindpercentage 2023
1 15 t/m 19 jaar	46% (112 getest)	33% (89 getest)
2 20 t/m 24 jaar	30% (1.051 getest)	27% (896 getest)
3 25 jaar en ouder	19% (408 getest)	17% (441 getest)

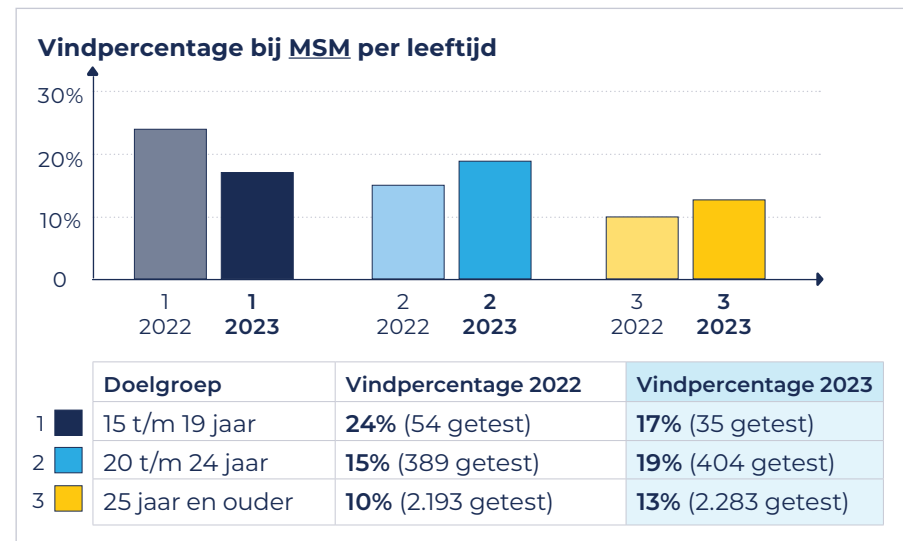
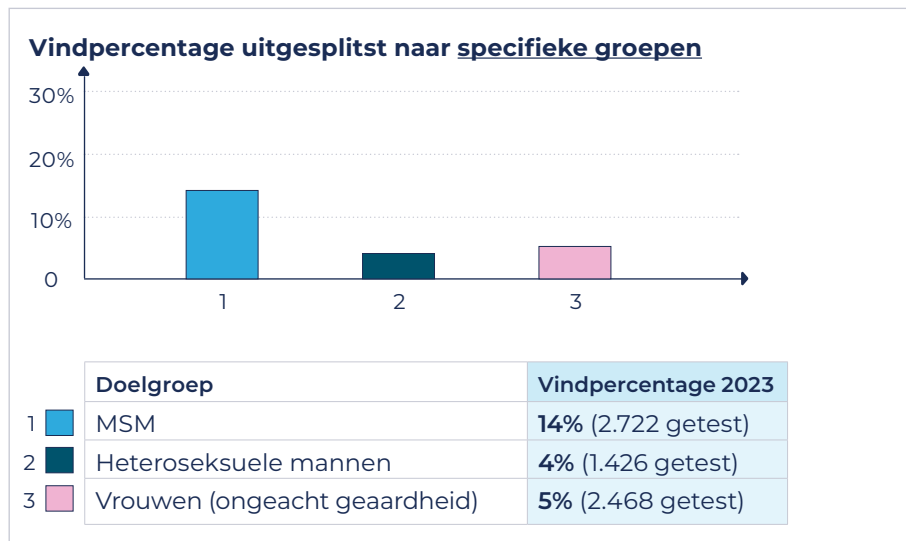
Doelgroep	Vindpercentage 2022	Vindpercentage 2023
1 15 t/m 19 jaar	35% (333 getest)	33% (224 getest)
2 20 t/m 24 jaar	24% (2.159 getest)	26% (1.594 getest)
3 25 jaar en ouder	15% (726 getest)	15% (646 getest)

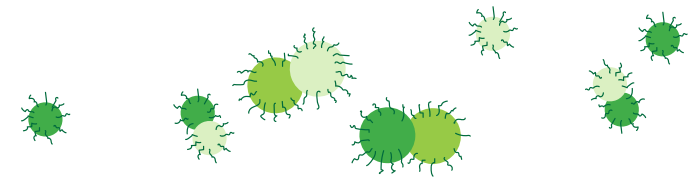
Doelgroep	Vindpercentage 2022	Vindpercentage 2023
1 15 t/m 19 jaar	19% (54 getest)	14% (35 getest)
2 20 t/m 24 jaar	22% (389 getest)	14% (404 getest)
3 25 jaar en ouder	15% (2.191 getest)	15% (2.283 getest)

Gonorroe

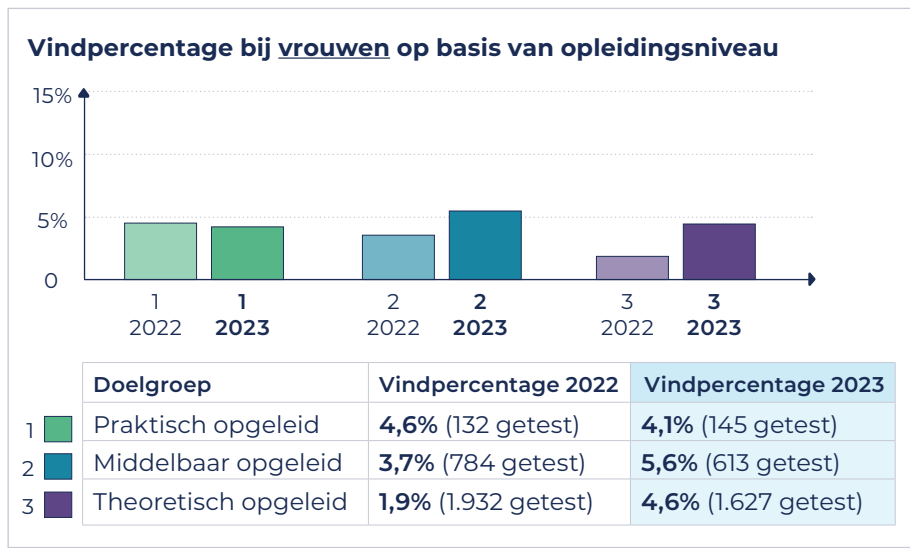
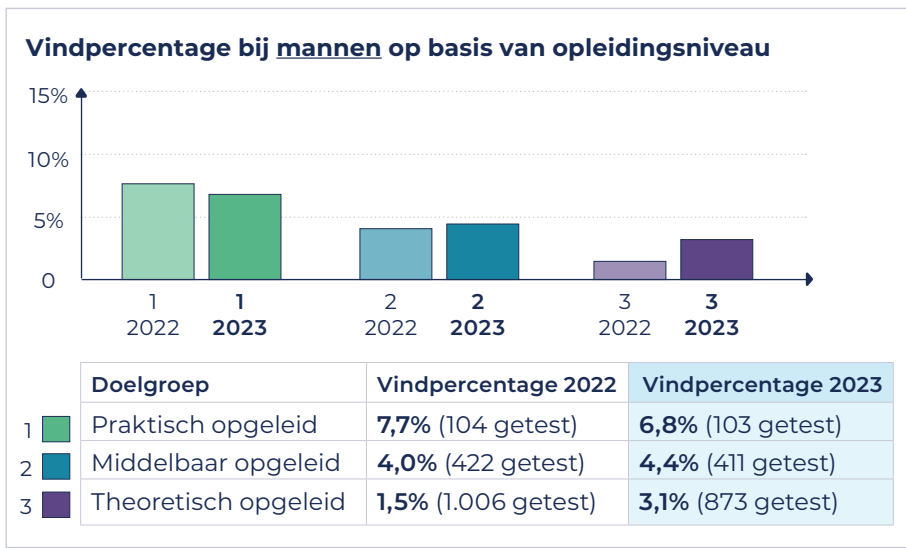
- ▶ **Diagnoses: 559.**
- ▶ **Vindpercentage is 8,4%.** Dit is een stijging ten opzichte van 2022. Toen was het vindpercentage 6%. De stijging is te vinden onder zowel MSM, heteromannen als vrouwen en onder alle opleidingsniveaus. Voorheen zagen we gonorroe meer bij MSM en mensen uit een land met een hogere soa prevalentie. Sinds een aantal jaar zien we een stijging onder andere groepen waaronder heteromannen. Deze stijging zet ook in 2023 door.
- ▶ **Onder vrouwen en heteromannen is er weinig verschil tussen de verschillende leeftijdsgroepen.** Onder MSM was er in 2022 een sterk verschil in leeftijdsgroepen, in 2023 is dit afgezwakt.
- ▶ **Onder MSM was het vindpercentage het hoogst onder de 20 t/m 24 jarigen.** In 2022 was dit het hoogst onder de 15 t/m 19 jarigen. Voor deze groep is het vindpercentage aanzienlijk afgenomen ten opzichte van 2022 (van 24% naar 17%). Onder MSM was er een stijging ten opzichte van 2022 voor alle opleidingstypen.

Vervolg: Gonorrhoe

- ▶ Bij heteromannen was het vindpercentage het hoogst onder de 20 t/m 24 jarigen (4,2%, 896 getest). In 2022 was dit nog het hoogst onder de 15 t/m 19 jarigen. Voor vrouwen is het vindpercentage, net als vorig jaar, het hoogst onder de 15 t/m 19 jarigen 6,3% (224 getest).
- ▶ Bij heteromannen is het vindpercentage het hoogst onder de praktisch opgeleiden (6,8%, 103 getest), voor vrouwen bij de middelbaar opgeleiden (5,6%, 613 getest). In 2022 was dit voor beide groepen het hoogst onder praktisch opgeleiden.
- ▶ De grootste stijging ten opzichte van 2022 zagen we bij de theoretisch opgeleide vrouwen en mannen.

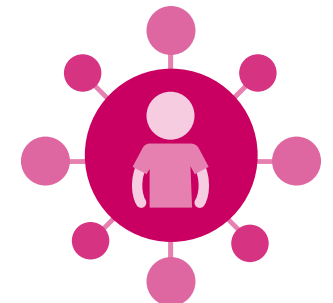
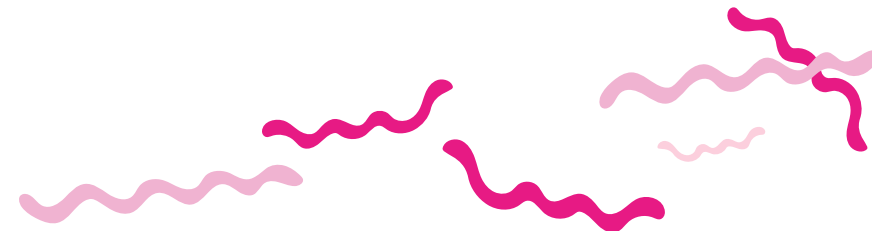

Hiv

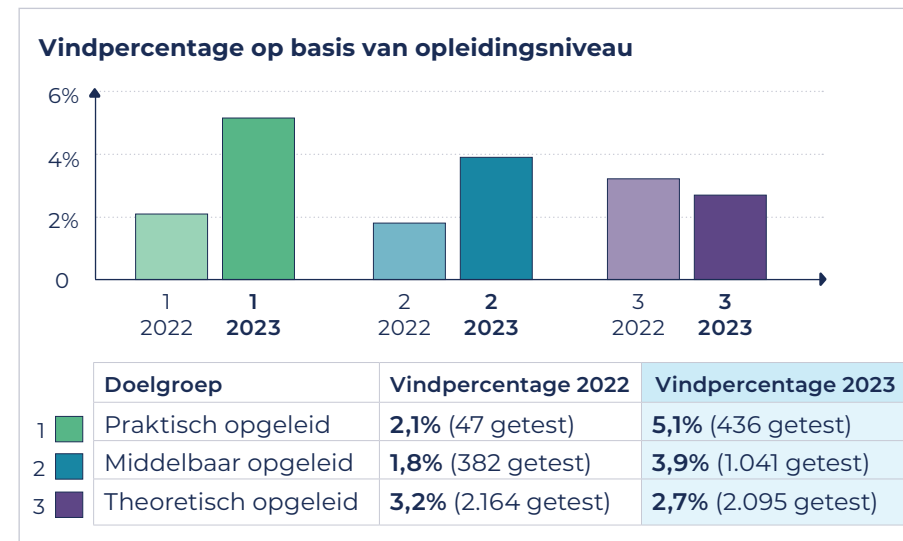
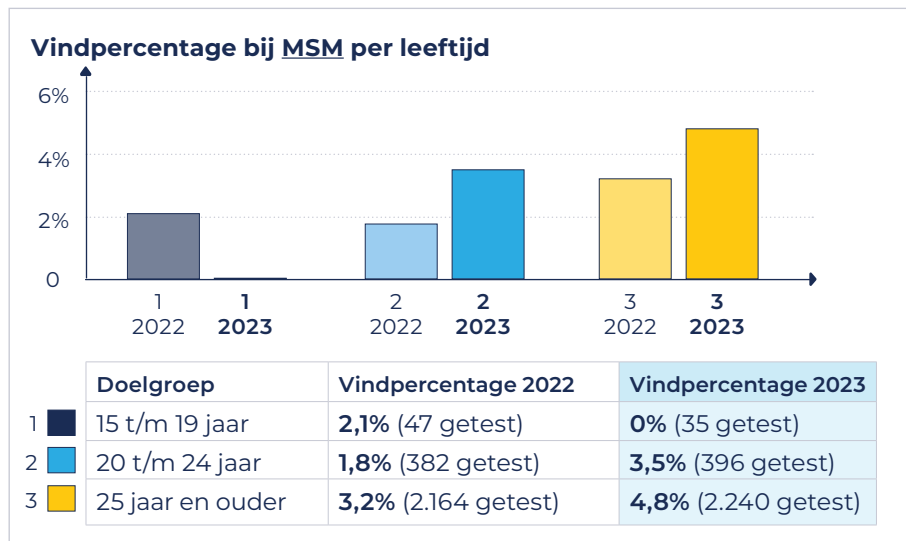
- ▶ **Nieuwe hiv diagnoses: 11.**
- ▶ **Het aantal mensen dat met een hiv-infectie wordt gediagnosticeerd, is al jaren laag in Nederland (onder MSM).** Het vindpercentage in regio GGD Hart voor Brabant is 0,3%. Totaal stelde het team Seksuele Gezondheid in 2023 13 positieve hiv-diagnoses. Hiervan waren 2 personen al eerder positief getest, 11 waren eerder negatief of niet eerder getest. In 2023 waren er daarmee 11 consulten waarin voor het eerst de hiv-diagnose werd gesteld.
- ▶ **We constateren dus nog steeds jaarlijks nieuwe diagnoses.** PrEP blijft daardoor belangrijk.

Syfilis

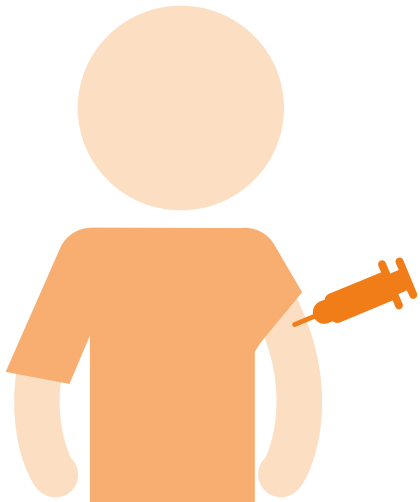

- ▶ **Diagnoses: 128.**
- ▶ **Vindpercentage Syfilis is 3,4%.** Dit ligt hoger dan in 2022 (2,1%).
- ▶ **Syfilis komt vaker voor bij MSM.** Van de 128 diagnoses werden er 121 gesteld bij MSM, 3 bij vrouwen en 4 bij heteromannen. Vindpercentage onder MSM: 4,5% (2.671 getest).
- ▶ **We zien syfilis vaker bij MSM ouder dan 25 jaar dan bij MSM jonger dan 25 jaar.**
- ▶ **Syfilis komt met name voor onder praktisch opgeleiden, vindpercentage 5,1% (436 getest).**

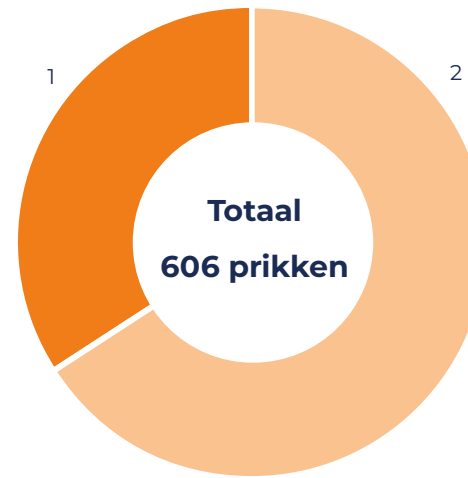

Hepatitis B

- ▶ Diagnoses: in 2023 zijn 3 nieuwe diagnoses gesteld.
- ▶ Sinds 2011 is vaccinatie tegen hepatitis B opgenomen in het [Rijksvaccinatieprogramma](#). In 2023 zijn er 606 prikken gezet, waarvan 207 eerste prikken. De vaccinatie tegen hepatitis B bestaat uit 3 prikken. Na de derde prik is iemand levenslang beschermd.

Hepatitis B vaccinaties

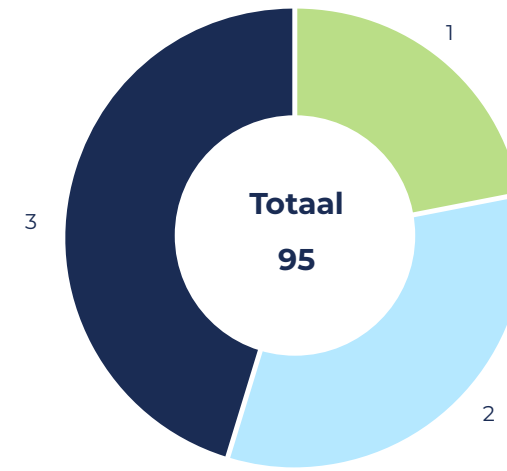
Vaccinatie tegen hepatitis B		2023
1	Eerste vaccinatie	207
2	Tweede en derde vaccinatie	399

Overige soa's

- ▶ Aantal lymphogranuloma venereum (LGV) diagnoses: 21.
LGV is een ernstige variant van chlamydia.
- ▶ Aantal herpes diagnoses: 31.
- ▶ Aantal genitale wratten diagnoses: 43.

Onderverdeling overige soa's

Diagnose overige soa's		2023
1	Lymphogranuloma venereum	21
2	Herpes	31
3	Genitale wratten	43

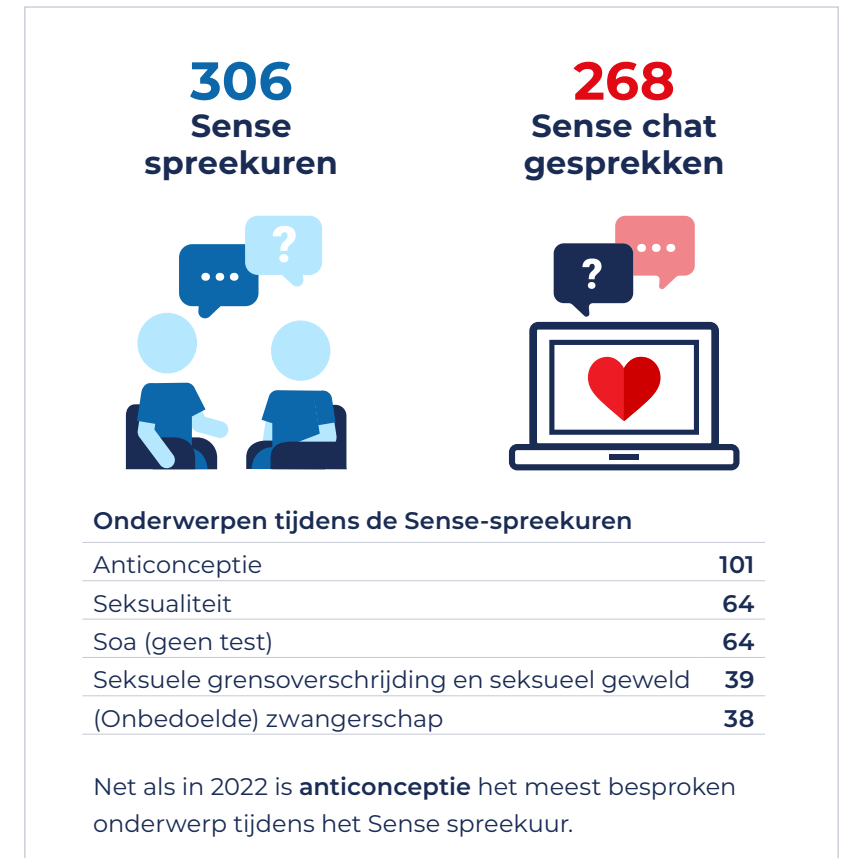
Sense - doelgroep jongeren

Iedereen onder de 25 jaar kan bij de GGD terecht met hulpvragen rondom seksualiteit. Denk hierbij aan anticonceptievragen, normaliteitsvragen of problemen op het gebied van seksualiteit. We bieden hiervoor de interventie Sense aan. De doelgroep van Sense bestaat uit alle jongeren en jongvolwassenen van 12 tot 25 jaar. Teamleden die speciaal Sense-geschoold zijn, kunnen de Sense-doelgroep in totaal 3 gesprekken aanbieden per hulpvraag.

Het team Seksuele Gezondheid van GGD Hart voor Brabant heeft als uitgangspunt dat alle verpleegkundigen, verpleegkundig specialisten en artsen geschoold zijn, zodat deze gesprekken laagdrempelig gepland kunnen worden.

Nog steeds blijkt seksualiteit een moeilijk onderwerp om te bespreken. Laagdrempelig en vroegtijdig aandacht besteden aan vragen en eventuele zorgen en/of problemen op het gebied van seksualiteit helpt. Jongeren zijn daardoor beter in staat om zich gezond te ontwikkelen op het gebied van seksualiteit. Zo kunnen zij bovendien meer plezier ervaren op dit gebied. Met behulp van Sense kunnen we als team verschillende middelen en kanalen inzetten.

- ▶ [Sense.info](#) De speciale landelijke website sense.info biedt een grote hoeveelheid betrouwbare en actuele informatie. Jongeren vinden hier op hun eigen moment antwoord op hun vragen.
- ▶ **De Sense Online Coach - e-health interventie.** Het team Seksuele Gezondheid deed in 2022 mee aan de landelijke pilot Sense Online Coach. Deze e-health interventie biedt online trainingen en hulp bij seksproblemen. Deze interventie heeft eind 2023 een doorstart gemaakt, waarbij de trainingen vrij beschikbaar zijn voor iedereen onder de 25 jaar.
- ▶ **Sense chat - anonieme chat.** De Sense chat is een landelijk initiatief gecoördineerd door Soa Aids NL, waarmee jongeren anoniem vanuit hun veilige thuisomgeving online vragen kunnen stellen. Er zijn in 2023 meer medewerkers geschoold om deze chat te kunnen bemannen voor Sense.info.
- ▶ **Sense spreekuur bij de GGD.** Dit spreekuur biedt persoonlijke gesprekken met een geschoolde professional.

PrEP

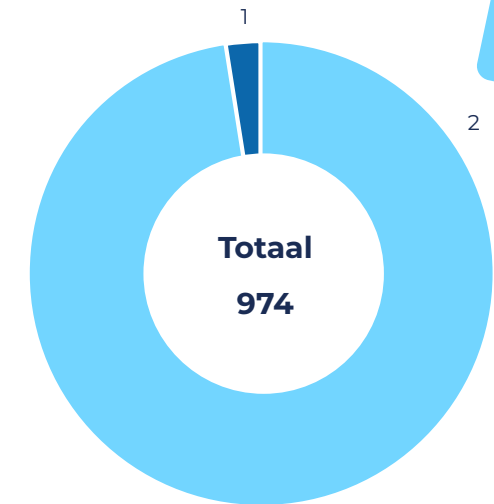
Het landelijk aantal nieuwe hiv-infecties is al een aantal jaren aan het dalen. Pre-expositie Profylaxe (PrEP) is een medicijn om een hiv-infectie te voorkomen. PrEP is dus een interventie die kan bijdragen aan het uiteindelijke doel: 0 hiv-infecties.

GGD Hart voor Brabant doet mee aan de landelijke PrEP pilot. Tijdens deze pilot verstrekken de Centra Seksuele Gezondheid van de GGD'en PrEP en verlenen medische begeleiding aan mensen met een verhoogd risico op hiv. Het gaat hierbij vooral om mannen die seks hebben met mannen (MSM). De pilot heeft een looptijd van 5 jaar.

Ontwikkelingen in 2023

- ▶ In 2023 bood het team 974 PrEP consulten.
- ▶ Het ging om 22 nieuwe PrEP intakes en 952 follow-ups.
- ▶ Landelijk is de belangstelling voor deelname aan de PrEP pilot nog altijd hoger dan het aantal beschikbare plaatsen. Bij GGD Hart voor Brabant stonden in 2023 ruim 200 mensen op de wachtlijst voor PrEP.
- ▶ Sinds 2021 is er een samenwerking met een huisarts in Waalwijk. De praktijk heeft inmiddels het maximaal aantal mogelijke PrEP-cliënten in behandeling.
- ▶ In 2023 is er een nieuwe samenwerking gestart met een huisartsenpraktijk in Berkel Enschoot.
- ▶ In juli 2023 heeft de toenmalige minister van VWS besloten dat de PrEP zorg bestendig wordt. Deze zorg gaat er na augustus 2024 anders uit zien. Hierop vooruitlopend zijn in de tweede helft van 2023 alle personen op de wachtlijst in kaart gebracht op basis van een triage.
- ▶ 2024 zal benut worden om een strategie te bepalen en meer mensen toegang te laten krijgen tot PrEP zorg.

PrEP consulten

	PrEP consulten	2023
1	Nieuwe PrEP intake	22
2	Follow-up	952

Wat doen we nog meer?

Keuzehulpgesprekken | FIOU

Bij GGD Hart voor Brabant bieden we in samenwerking met FIOU zwangerschapskeuzehulp gesprekken bij een onbedoelde zwangerschap. Het doel van deze gesprekken is om onbedoeld zwangere vrouwen te helpen om zelf hun situatie te overzien en te beoordelen. Zo kunnen cliënten de verschillende keuzemogelijkheden overwegen en op basis van neutrale informatie een weloverwogen beslissing nemen. Cliënten hebben deze gesprekken met speciaal opgeleide verpleegkundigen. In 2023 verzorgde het team Seksuele Gezondheid 34 zwangerschapskeuzehulp gesprekken.

Nu Niet Zwanger

Het [programma Nu Niet Zwanger](#) biedt hulpverleners concrete middelen om hun cliënten (vrouw én man) in een open en eerlijk gesprek te laten nadenken over hun kinderwens, seksualiteit en anticonceptie. De sector Regio's van GGD Hart voor Brabant verzorgt de coördinatie van het programma. Dat doen zij in samenwerking met de teams Seksuele Gezondheid, Openbare Geestelijke Gezondheidszorg en VoorZorg. Binnen team Seksuele Gezondheid vervullen drie verpleegkundigen de rol van aandachtfunctionaris Nu Niet Zwanger. Zij stemmen af met de inhoudelijke coördinatoren van het programma. Ook zorgen de aandachtfunctionarissen voor kennisoverdracht van de laatste ontwikkelingen van het programma Nu Niet Zwanger naar het team Seksuele Gezondheid. Het team Seksuele Gezondheid verwijst cliënten voor wie een aanmelding bij Nu Niet Zwanger wenselijk is door naar het programma. Met de inhoudelijk coördinatoren komen we zo tot een passende anticonceptie keuze en ondersteuning voor de cliënt.

Anticonceptiesprekuren

Het team Seksuele Gezondheid is in 2023 begonnen met een wekelijks anticonceptiesprekuren op een wisselende locatie. Doel hiervan is om jongeren laagdrempelig een anticonceptieconsult aan te bieden. Daarnaast is het doel om ketenpartners vanuit het project Nu Niet Zwanger te woord te kunnen staan en hun cliënten te ontvangen. De afdeling heeft de mogelijkheid om anticonceptie voor te schrijven en eventueel te plaatsen wanneer een eigen huisarts ontbreekt. In 2023 hebben 18 anticonceptieconsulten plaatsgevonden.

Vervolg: Wat doen we nog meer?

Laagdrempelige spreekuur voor specifieke doelgroepen

▶ Sekswerkers spreekuur

Het team Seksuele Gezondheid heeft (inloop)spreekuren voor sekswerkers op de locaties 's-Hertogenbosch en Tilburg. Bij deze spreekuren is ook een ervaringsdeskundige aanwezig. Het team werkt hierin samen met Prostitutie Maatschappelijk Werk. Ook benaderde ons team Seksuele Gezondheid alle seksclubs en sauna's om laagdrempelig te testen op soa's, vaccinaties aan te bieden tegen hepatitis B en veiligheid te monitoren. Dit resulteerde in spreekuren op locatie in een aantal seksclubs en sauna's.

▶ Spreekuur MSM jonger dan 23 jaar

Ook in 2023 boden we spreekuren voor mannen onder de 23 jaar die seks hebben met mannen (MSM < 23) in 's-Hertogenbosch en Tilburg. Tijdens dit spreekuur is er extra tijd voor Sense gesprekken, testen en hepatitis B vaccinaties.

▶ Spreekuur Maatschappelijke Opvang

De maatschappelijke opvang is bedoeld voor een kwetsbare groep voor wie de afstand tot de reguliere gezondheidszorg groot is. Eind 2023 is er een inloopspreekuur bij de Pitstop/Straatdokter in Oss gestart. In 2023 zijn er 6 cliënten gezien voor soa-onderzoek en advies over anticonceptie. In 2024 worden deze spreekuren voortgezet met extra aandacht voor het informeren van de intermediairs. Daarnaast komt er ook in Tilburg bij Traverse een laagdrempelig spreekuur.

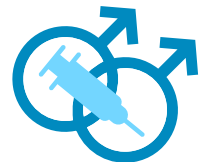
Migranten

▶ **In 2023 zijn eerdere netwerkitiatieven voortgezet.** Zo zijn er twee train-de-trainer workshops gegeven aan de regiohuizen in Tilburg. Hier zijn professionals getraind in het agenderen van seksuele gezondheid in hun hulpverlening aan migranten. Vervolgworkshops zullen in 2024 gepland worden.

▶ **Een vertegenwoordiger van team Seksuele Gezondheid sluit structureel aan bij de jaargesprekken van de AZC's en regiohuizen.** Doel is om seksuele gezondheid hoger op de agenda te krijgen.

▶ **In 2023 is er een werkgroep vrouwelijke genitale verminking (VGV) gevormd.** Deze werkgroep heeft veel gedaan in het netwerk binnen de eigen GGD, maar ook met GGD'en in de regio (Eindhoven en Breda).

▶ **De samenwerking met voorlichters eigen taal en cultuur en de JGZ professionals is versterkt.** Een vertegenwoordiger van team Seksuele Gezondheid sluit aan bij kwartaaloverleggen om lijnen kort te houden en elkaar op casusniveau te vinden en af te kunnen stemmen.

Vervolg: Wat doen we nog meer?

Samenwerking onderwijsinstellingen

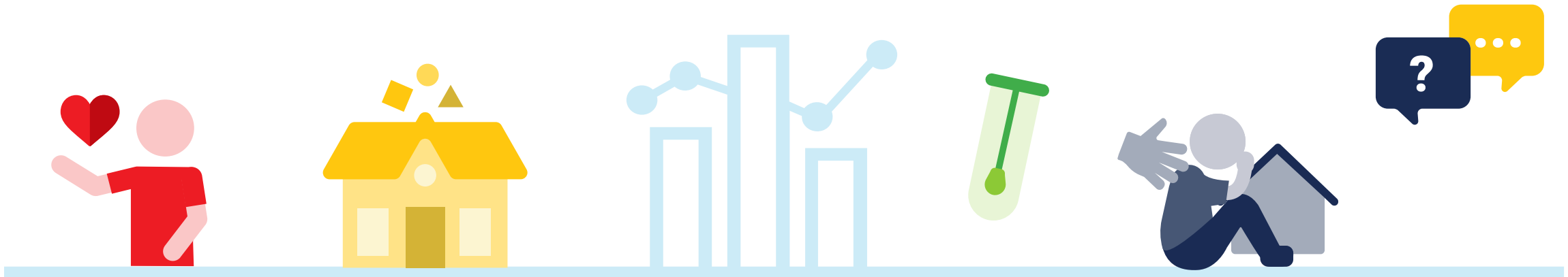
Het team Seksuele Gezondheid hernieuwde in 2022 de contacten met ROC/MBO's. Dit is in 2023 voortgezet. Zo kunnen we als team docenten ondersteunen om het onderwerp seksualiteit bespreekbaar te maken met jongeren. We wijzen docenten hiervoor op de mogelijkheden van Sense.info en vergemakkelijken door het warme contact de mogelijkheid van doorverwijzen van leerlingen naar de GGD. In 2023 hebben we de dienstverlening uitgebreid door bij een ROC/MBO een spreekuur op locatie te bieden voor Sense-gesprekken en het eventueel afnemen van soa-testen. Met een ROC in 's-Hertogenbosch zijn contacten voor een soortgelijke samenwerking.

Samenwerking met gezonde school adviseurs VO-scholen en intro's nieuwe studenten

We promoten de website sense.info tijdens de introweeken in 's-Hertogenbosch en Tilburg door social media posts en via de studenten- en MBObox. Ook via de gezonde school nieuwsbrieven wordt sense.info onder de aandacht gebracht.

Samenwerking met Centrum Seksueel Geweld

Het team Seksuele Gezondheid volgt jaarlijks scholingen vanuit het Centrum Seksueel Geweld. Ook schakelt het team met casemanagers wanneer er bij een cliënt sprake is van seksueel geweld. In acute situaties komen cliënten eerst bij het Centrum Seksueel Geweld terecht. Na onderzoek door een forensisch medisch arts, schakelt het Centrum Seksueel Geweld met het team Seksuele Gezondheid van de GGD om ook soa-testen uit voeren en dit te vervolgen.

Vervolg: Wat doen we nog meer?

▶ Handleiding voor zorgverleners: Praten over seksualiteit

Vanuit de GGD werken we samen met diverse instanties die dagelijks te maken hebben met seksuele gezondheid. Als zorgverlener kan het moeilijk zijn seksuele gezondheid bespreekbaar te maken. We hebben een [handleiding uitgebracht voor zorgverleners](#) met handvatten om het gesprek aan te gaan. In 2022 is deze 92 keer gedownload via de website. Eind 2023 is er ook een [handleiding voor docenten](#) ontwikkeld, gericht op praten over seksualiteit en hoe je de website sense.info hierbij kunt gebruiken. Ook is er hierbij aandacht voor doorverwijsmogelijkheden. In 2024 zal deze gepromoot worden.

▶ Promotie Sense.info

Via social media promoot het team Seksuele Gezondheid wekelijks de landelijke informatie van Sense.info. Via posts, stories en reels op het Instagramaccount GGD Hart voor Brabant ([instagram.com/ggdhvb](https://www.instagram.com/ggdhvb)) verwijzen we jongeren onder de 25 jaar naar relevante informatie over seksuele vorming en relaties en nodigen we uit tot dialoog. De social media berichten worden incidenteel met advertenties onder de doelgroep gepromoot.

▶ Blogs over het werk van team Seksuele Gezondheid

In 2023 schreef sociaal verpleegkundige Inge van Zundert zes blogs. Met de blogs krijgt de lezer een kijkje in de praktijk van het team Seksuele Gezondheid. Daarmee willen we praten over seksuele gezondheid en seksuele vorming verder normaliseren. Met deze blogs wil het team Seksuele Gezondheid ook voor intermediairs de drempel verlagen voor intercollegiaal contact en doorverwijzen van cliënten.

Colofon

Disclaimer

De gegevens in de rapportagetool worden rechtstreeks uit Osiris SOAP gehaald en worden dagelijks ververst. Echter: niet alle consulten komen in de besloten rapportages terecht. Consulten van mannen met onbekende seksuele voorkeur ontbreken. Ook zijn de SOAP vervolgsconsulten niet opgenomen in de rapportages, behalve in het tabblad Vervolgsconsulten. Daarnaast betreffen de gegevens in de rapportages ruwe data. Voor de RIVM rapportages (jaarrapport, thermometer) wordt een opgeschoonde dataset gebruikt. Hierdoor kunnen aantallen in uw EPD (Elektronisch Patiëntendossier), de rapportagetool en RIVM rapporten van elkaar afwijken. Alle verzamelde gegevens worden anoniem behandeld en strikt vertrouwelijk bewaard om de privacy van elke cliënt te beschermen.

Auteurs

Floortje Lagendijk, *Beleidsmedewerker Seksuele Gezondheid*
Simone van Bergen, *Adviseur Seksuele Gezondheid*
Sandra van Hoeven, *Verpleegkundig Specialist Seksuele Gezondheid*
Inge van Zundert, *Verpleegkundige Seksuele Gezondheid*
Jolien ten Velden, *Onderzoeker*
Lieke van Raay, *Communicatieadviseur*

Dit jaarverslag is een uitgave van

team Seksuele Gezondheid
GGD Hart voor Brabant
Postbus 3024
5003 DA Tilburg
www.ggdhvb.nl

Telefoonnummer intercollegiaal contact: 088 368 77 79
E-mail: seksuelegezondheid@ggdhvb.nl

mei 2024

Hart voor Brabant